

Uppsala Clinical Research Center

En del av Uppsala universitet, Akademiska sjukhuset och Region Uppsala.

Audit, inspektion och monitorering

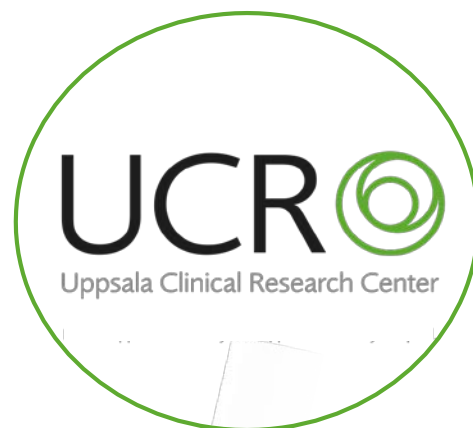
Martina Tillberg, Monitor, UCR

Karin Dannaeus, Klinisk projektledare/monitor, UCR

18 november 2021

Uppsala Clinical Research Center (UCR)

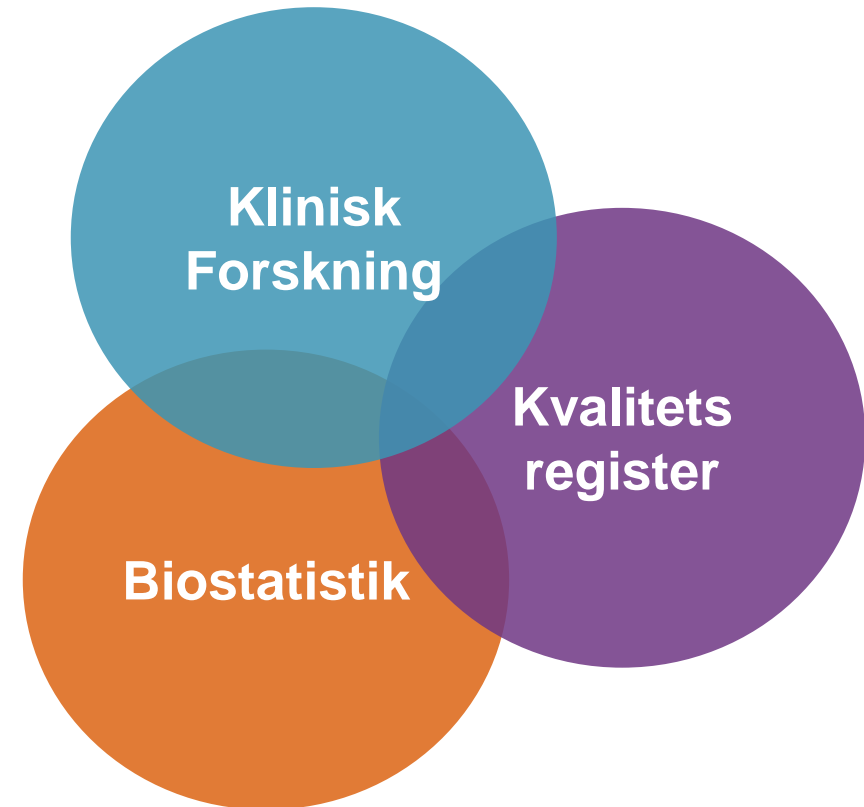
UCR bildades 2001 som en centrumbildning mellan Uppsala Universitet och Region Uppsala/ Akademiska sjukhuset med syftet att utveckla och förbättra sjukvården genom att stödja klinisk forskning.

Vår mission är att förbättra hälsan hos människor i Sverige och hela världen!

UCR - Uppsala Clinical Research Center

- UCR är idag Sveriges största kliniska akademiska forskningsorganisation (ARO) med cirka 140 medarbetare.
- Vi erbjuder service för genomförande av kliniska studier, observationsstudier, biostatistik och kvalitetsuppföljning inom hälso- och sjukvård.

Monitoring

Monitorering

Syftet är att säkerställa:

- Forskningspersonernas rättigheter, säkerhet och välmående
- Prövningen utförs enligt gällande protokoll, ICH GCP och övriga tillämpliga regelverk
- Att studieresultaten är tillförlitliga och att data kan verifieras mot originalhandlingar

Monitorering

En monitor är...

- utsedd av sponsorn
- får **inte** vara **involverad i utförandet** av studien
- kan GCP, SOPar, protokoll och studieprocedurer
- kan hjälpa till att hitta svar på VAD, HUR och VARFÖR?

Monitorering

Monitorn är...

- sponsorns förlängda arm för att kvalitetsgranska klinikens arbete
- klinikens primära kontakt med sponsorn
- vid audit/inspektion – börja med att kontakta monitorn!

Vad säger regelverken?

- Myndigheterna kräver att alla kliniska prövningar monitoreras
- Monitorering ska ske före, under och efter studien (on-site)
- ALL monitorering ska vara risk-baserad!
- **Mängden och omfattningen styrs av riskbedömningar** och ska beskrivas i monitoreringsplanen

Monitors uppgifter

- Källdataverifiering
Monitors tillgång till källdata (journal) godkänns av:
  - *Patient via samtycket*
  - *Prövare via protokollet/avtal*
  - *Verksamhetschef via intyg*
- Att CRF fylls i kontinuerligt och är korrekt ifyllt (papper: läsligt, rätt gjorda korrekationer, signerat)
- Identifiera och styra upp systematiska fel
- Träna och lära ut

Vad är källdata?

- Källdata är där man först DOKUMENTERAR något
- Källdatalog beskriver VAR källdata dokumenteras.
- Krav på Källdata:
  - Gå att bekräfta vem som har skrivit
  - Läsbara/korrekta
  - I original
  - Samlas in löpande
  - Bestående och ändringar ska göras med spårbarhet
- Uppgifter som insamlas enbart för en klinisk prövning kan med fördel noteras på annan källdata eller direkt i CRF

ORIGIN OF SOURCE DATA

Variables	Medical records	CRF	Other*	Comments
Signerat samtycke			X	Separat pärm
Medicinsk historia	X			
Längd/vikt/BMI	X			Patientöversikt
Puls/blodtryck	X			Patientöversikt
Pågående mediciner	X			Läkemedelslista
EKG (screening)	X			Digital EKG-slip
LVEF metod (resultat)	X			EKO-svar
Hjärt- och lungröntgen	X			Radiologisvar
Inklusion/exklusions kriterier			X	RiksSvikt
Randomisering (tilldelad grupp)			X	RiksSvikt
Studieläkemedel (ordination/ändring av dosering)	X			Läkemedelslista
Blodprover (kem.lab)	X			Lablista
Graviditetstest	X			Lablista
Adverse Event		X		
Serious Adverse Event		X		

* Specify in the field for comments

Vad tittar monitorn på?

- Informerat samtycke daterat och signerat innan studiestart av prövare och patient
- Rätt inkluderad patient (inklusion/exklusion)
- Är läkemedlet/produkten korrekt hanterad?
- Drug accountability (räkna läkemedel)
- Adverse Events, AE ("oönskade" händelser)
- SAE rapporterade inom tidsramarna?
- Hur många patienter har inkluderats? Håller tidsplanen?
- Resurser och faciliteter (personalförändringar)?
- Prövarpärmen – finns allt, är det ifyllt, signerat?

Patientjournalen

För kliniska prövningar ska det noteras:

- att patienten informerats **muntligt** och **skriftligt** samt **datum** för när **samtycket signerades** av patienten
- att patienten **uppfyller alla inklusionskriterier** men **inga exklusionskriterier** och bedöms vara lämplig för studien
- studiens beteckning (**namn och studienummer**)
- ansvarig prövare
- vad prövningen innebär i form av **behandling, doser** och **behandlingstider**
- patientens **patientnummer/randomiseringsnummer** och vilken **behandling** patienten randomiserats till om öppen studie

Patientjournalen

För blindade studier ska det även noteras information om kodbrytningen

- var kodkuverten förvaras eller **vem man kontaktar för kodbrytning**
- när koden bryts vid studieslut ska man föra in **vilken behandling** patienten fick

Uppsala Clinical Research Center

En del av Uppsala universitet, Akademiska sjukhuset och Region Uppsala.

18 november 2021

Inspektion och Audit *Källdatadokumentation inom den kliniska* *forskningen*

Inger Ekman, Läkemedelsinspektör GCP

Syftet med GCP-inspektioner

Att tillse att:

- Försökspersonernas rättigheter och välbefinnande tillgodoses
- Prövningar utförs enligt gällande protokoll, ICH GCP och övriga tillämpliga regelverk
- De data som kommer fram i prövningarna är tillförlitliga och kan verifieras mot originalhandlingar.

För att säkerställa att beslut om godkännande av nya läkemedel och införande av nya behandlingsstrategier baseras på data av god kvalitet.

Auditering (kvalitetssäkring)

- Utförs av sponsorns auditör
- Granskar sponsorns (även monitorns) och prövarens/klinikens arbete
- Utvalda prövningar (på förekommen anledning, rutin)

Inspektion (kvalitetssäkring)

- Utförs av läkemedelsmyndigheten
- Inspektion av sponsorer, kliniker, apotek, laboratorier etc dvs alla aktörer i en klinisk läkemedelsprövning
- Inspektion av processer eller data

Var genomförs GCP-inspektioner?

Läkemedelsverket inspekterar både i Sverige och internationellt.

De internationella GCP-inspektionerna utförs av inspektörerna på uppdrag av EMA, som ett led i bedömningen inför marknadsgodkännande inom EU.

Typer av inspektioner

Rutin

Prövningar väljs ut för inspektion baserat på en riskbaserad värdering

Riktade

Efter indikation på kvalitetsbrister och/eller oklarheter i data

Inspektionens genomförande på provningsstället

- Pågår vanligtvis i två dagar
- Inledande intervju med provare, forskningssjuksköterskor och monitor
- Granskning av t.ex.
  - Dokumentationen i prävarpärmarna
  - Källdata i journaler, arbetsblad m.m.
  - Datasystem som används i provningen, t.ex IWRS
- Rundvandring i de lokaler som är involverade t.ex. vårdssalar, undersökningsrum, läkemedelsrum etc.
Kritisk utrustning granskas. Ibland besöks även apotek och lab
- Avslutande möte där inspektionen sammanfattas och avvikelser presenteras

Vad förväntar sig inspektörerna?

- Utöver vid den inledande intervjun ska relevant personal finnas tillgängliga för frågor vid några tillfällen under inspektionen och vid slutmötet
- Prövningsdokumentationen (papper och elektronisk) ska finnas tillgänglig för granskning. Både det som finns i prövarpärmarna och sådant som förvaras på annan plats
- Direkt tillgång till relevanta journaler, med guidning av prövningspersonal
- Att begärda kopior erhålls utan fördröjning
- Tillgång till relevanta lokaler samt ha tillgång till ett rum där inspektörerna kan arbeta ostört

Öppenhet

Ärlighet

Vad brukar inspektörerna granska?

- ✓ Att patienterna är korrekt inkluderade
  - ✓ Samtliga inklusions- och exklusionskriterier ska finnas dokumenterade i
  - ✓ källdata
  - ✓ Prövare eller medprövare ska ha bedömt samtliga inklusions- och
  - ✓ exklusionskriterier
- ✓ Samtycken
- ✓ Delegering
- ✓ Prövningsläkemedel (hantering, avräkning)
- ✓ Safety – AE/SAE
- ✓ Källdata
- ✓ ...

Vanliga avvikelser: Informerat samtycke

- Samtycket signerat först *efter* studiens start
- Datering av patientens samtycke gjord av studiepersonalen
- Oklart procedur för föräldrars samtycke i barnstudier
- Journalanteckning om samtycke saknas
- Sen information om och signering av uppdaterade samtyckesdokument

Vanliga avvikelser: Källdata

Inte tillräckligt med källdata för att kunna återskapa
prövningen

Source Data Location Agreement

Study Name /Protocol/Plan number: [REDACTED]

Sponsor: [REDACTED]

Principal Investigator (PI): [REDACTED]

Site Name/number: [REDACTED]

Variable(s)	Medical records	CRF	Other*	Comments
AE	☒	☐	☒	AE-log
AE	☒	☐	☐	[REDACTED]
AE bedömning	☐	☐	☒	AE-log
[REDACTED]	☐	☐	☐	[REDACTED]
[REDACTED]	☐	☐	☐	[REDACTED]
[REDACTED]	☐	☐	☐	[REDACTED]
[REDACTED]	☐	☐	☐	[REDACTED]
[REDACTED]	☐	☐	☐	[REDACTED]
[REDACTED]	☐	☐	☐	[REDACTED]
[REDACTED]	☐	☐	☐	[REDACTED]

*) Specify in the comments field (only ONE location per line)

Principal Investigator's Signature

Date

Sponsor Representative/Monitor's Signature

Date

Källdata i arbetsblad

Exempel på brister/avvikelser som ofta ses i prövningsspecifika arbetsblad:

- Patientnummer saknas
- Arbetsbladen var inte signerade av den som noterat informationen
- Ändringar var inte korrekt införda, dvs ursprunglig information var inte läsbar och/eller att ändringarna inte var daterade och signerade
- Blyerts var använt

Vanliga avvikelser: Organisation och personal

- **CV saknar uppgifter som verifierar personens kompetens**
  - Ingen tidigare erfarenhet av kliniska prövningar
  - GCP-utbildning saknas
- **Ofullständig delegering**

Vanliga avvikelser: Läkemedelshantering

Bristfällig hantering

- Avtalet med apoteket saknar information om vem på kliniken som har rätt att rekvirera provningsläkemedlet
- Drug accountability inkomplett; levererat och returnerat stämmer inte, lagerhållningsjournal saknas

Olämplig förvaring

- Olåst utrymme
- Bristande temperaturkontroll
- Rutiner för karantänförvaring saknas

Otillåten märkning/ ommärkning

Vanliga avvikelser: Biverkningsrapportering

- Serious adverse events (SAE) inte rapporterade i tid
- Distribution och mottagande av SUSARs som rapporterats av andra kliniker är inte dokumenterat
- Avsaknad av återrapportering från ev. anlita säkerhetskommitté (Data Monitoring Committee/DMC)

Tänk på att vara restriktiva med att skicka journalkopior till sponsor. Sekretessgranskning!

Uppgifterna utgör känsliga personuppgifter även om personnummer etc. ersätts med studiekod.

Vanliga avvikelser: Genomförandet av prövningen

- **Avsteg från protokollet**
  - Felaktigt inkluderade patienter
  - Patientbesöken ej genomförda enligt protokollet
  - Insamling av mer data än vad protokollet tillåter
- **Ändringar av protokollet felaktigt gjorda**
  - Amendments introducerade alltför sent eller inte alls

Vanliga avvikelser: Kvalitetskontroll/monitorering

- Monitoreringen följer inte den riskbaserade monitoreringsplanen, eller att riskvärdering saknas
- Bristfällig omfattning av monitorering på kliniken, med hänsyn till exempelvis inkluderat antal patienter och tid
- Ingen anpassning av monitoreringen baserat på kvalitet under prövningens gång
- Bristfälliga åtgärder från sponsor när monitor rapporterat problem

Avrapportering av inspektion

- Inspektionsrapport skickas till prövare och sponsor inom 30 dagar
- Åtgärdsplan för att korrigera avvikelser och/eller förebygga att avvikelserna återupprepas ska skickas in inom 30 dagar
- Ärendet stängs när svaren är tillfredsställande
- Om allvarliga brister kvarstår
  - Fortsatt korrespondens
  - Återinspektion
  - Avbrytande av prövningen
  - Underkänd marknadsföringsansökan

Tack för uppmärksamheten!

Frågor

registrator@mpa.se

<https://www.lakemedelsverket.se/sv/tillstand-godkannande-och-kontroll/klinisk-provning/lakemedel-for-manniskor/klinisk-provning-och-gcp>